

הקצנה

מרכזים יקרים, חלקי:

לפני שמתחילים ויוצאים למסע לקראת הטיוט, חשוב לנו להסביר מה מטרת תיק זה, איך הוא בנוי ואיך משתמשים בו.

התיק בנוי בצורת מסע אישי אותו עובר המדריך בדרכ לבניית תיק הטיוט שלו. למעשה, מאוחדים בתיק זה כל המרכיבים שיצטרכו לכם להוציא את הטיוט הטוב ביותר.

בכל חלק וחלק תתבקשו למלא את התוכן הרלוונטי, לעיתים המשימה תהיה פשוטה והידע שעלינו תישאלו קיים אצלכם, ולעיתים תצטרכו למחזר את הנושא ולחשוב איך ומה אתם רוצים להשיג בטיוט.

בכל חלק ייתנו דוגמאות לשם המחשה בלבד – כמובן שהרעיון הוא ליצור תמונת מצב רלוונטית לכל שכבה ושכבה.

אנו מאחלים לכם מסע מוצלח וטיוט עוז יותר מוצלח.

בברכת הצופים ייחלק ואמץ",

צוות הנהלת איילון

שלב ראשון - חיבור לתוכנית השנתית

במהלך כל השנה, אנו פועלים מתוך חזון ותוכנית שנתית ברורה. הטיוט מהווה, בכל שלב בשנה, חלק מהתהליך ועלינו לוודא כי הוא אכן מחובר רעיונית לתוכנית השנתית. חשוב לבצע שלב זה **לפני ביצוע** שיקוף המצב ופאת על מנת להמשיך להוביל את הרעיון שאלינו אנו רוצים להגיע ולא לסטות למענה המיידי שהקבוצה צריכה.

מהם המטרות השנתיות שהצבתם לשכביי:

1. פיתוח מעורבות השכביי ופיקתו לשבט.
2. פיתוח חוש האחריות האישית והקבוצתית.
3. גיבוש ופיתוח השכביי כגוף מאוחד ומוביל.

האם ישנן מטרות **שהטיוט** הינו כלי מתאים לפיתוחן? אם כן איילו מטרות וכיצד ניתן להביאם לידי ביטוי?

מטרה	מה מפתחת	דרך יישום
פיתוח חוש האחריות האישית והקבוצתית	אחריות	חלוקה לזוגות לפני הטיוט ובמהלכו.
פיתוח מעורבות השכביי ופיקתו לשבט	פיקה שיגטית ומעורבות.	המפגש עם הנהגות ושבטים אחרים, מפתח פיקה לשבט. כאשר החניכים נהנים הם רוצים לבוא ולתרום.
גיבוש ופיתוח השכביי כגוף מאוחד ומוביל.	גיבוש והעצמה	גיבוש בין השייטים לשייטיסטים, ללא השמיניסטים החלקים. ובין ה 1/8 לבין עצמם כשכבה מובילה בשבט.

שלב שני - שיקוף מצב

זהו שלב המאפשר לנו להעביר את המצב המצוי. המצב המצוי מהווה הנחת יסוד של התכנית החינוכית אותה נבנה לטיוע. על מנת לענות על הצרכים של קהלי היעד לקראת הטיוע נבצע שיקוף מצב למספר קהלי יעד:

1. שכבי"ע - זהו המעגל החינוכי ביותר, אשר אנו צריכים לסקף אותו כקבוצה אחת, כחברי שכבי"ע. יש להתייחס למאפיינים כלליים.
2. שכבה - רצוי למלא שיקוף מצב זה פעמיים: ע"י מדריך השכבה וע"י מרכז השבט.
3. חניכים - זהו המעגל החינוכי, בו נקיים שיקוף מצב אישי לכל חניך וחניך.

מה אנחנו מנסים למצוא?

- ✓ אפיון של הפרט.
- ✓ אפיון של הקבוצה.
- ✓ יחסים בין הפרט והקבוצה.
- ✓ אפיון תהליכים וחוויות, שעברו עד כה.

נספח 1 - צף שיקוף מצב לשכבה

שם המצריק: _____ שכבה: _____

מספרי חניכים

מספר חניכים שהשתתפו בטיוח הקודם (ציין את מועד הטיוח הקודם): _____

כנ"י

נמוך	פירוט מספרי					גבוה	פירוט מינוני (בדגש על צומאאות)	תחום
	2	3	4	5	6			
1	2	3	4	5	6		יחסי בנימין בנות בתוך השכבה	
1	2	3	4	5	6		מיצת מעורבות החניכים	
1	2	3	4	5	6		התנהגות החניכים (משמעת)	
1	2	3	4	5	6		תקשורת בין חברי השכבה	
1	2	3	4	5	6		שייכות לעצמם	
1	2	3	4	5	6		שייכות לשבט	
1	2	3	4	5	6	ארצות חפה, כולם חברים של כולם	מבנה חברתי של השכבה (ארצות חפה, קבוצות קטנות, בודדים וכו')	
1	2	3	4	5	6		רמת מיומנות צופית	
1	2	3	4	5	6	מאוז להוטים - מספר נרשמים גבוה	מיצת המוטיבציה לקראת הטיוח	
1	2	3	4	5	6	טובה מאוד	מערכת יחסי עם שאר השכבות	
1	2	3	4	5	6		אחר:	

מהו השינוי המרכזי שהקבוצה עברה מתחילת שנה ?

מנה לפחות שלושה חניכים מובילים בקבוצה ? ואיך זה בא לידי ביטוי ?

1. -----
2. -----
3. -----

מנה לפחות שלושה חניכים שסקוקים לקידום ? ולמה ?

1. -----
2. -----
3. -----

האם ישנם חניכים שמרשימים "מחוז לקבוצה" ?

ולסיכום :

אינו זכרים אני שואף להשיג עם הקבוצתי מהטוב ?

1. -----
2. -----
3. -----

איך אני בודק את עצמי ? מה הם המדדים שלי להצלחה ?

1. -----
2. -----
3. -----

נספח 2 - צף שיקוף מצב לשכבי"ג

1. מספרי חניכים

מספר חניכים שהשתתפו בטיוף הקודם (ציין את מועד הטיוף הקודם): _____

יצד מספרי של חניכים לטיוף: _____

2. כטני

נחוק		פירוט מספרי				גבוה	פירוט מינוטי (בדגש על זואמאות)	תחום
1	2	3	4	5	6			
1	2	3	4	5	6	לא כולס יוצעים את השמות אחד של השני	יחסי בין הקבוצות בתוך השכבי"ג	
1	2	3	4	5	6	קפיצה משמעותית משנה שעברה, איכפת להחמתפקיד ובנוסף מהשגת	מידת מעורבות החניכים	
1	2	3	4	5	6	בסק הכל ילדים טובים, עושים מה שאומרים להם.	התנהגות החניכים (משמעת)	
1	2	3	4	5	6	טובה אך רצוי עוד	הרשת שייכות לשגל	
1	2	3	4	5	6	שכבי"ג במצב טוב, שייסיטיס מעט בחוף	הרשת שייכות לשכבי"ג	
1	2	3	4	5	6	צוות הדרכה מיע במאנו, צוות פעילים גם כן, חברי שכבי"ג נעלמים	מספרי חניכים בימי פעילות	
1	2	3	4	5	6	בינונית	רמת מיומנות צופית	
1	2	3	4	5	6	טובה	מערכות יחסי בין בעלי תפקידים בשכבי"ג	
1	2	3	4	5	6	בעלי מוטיבציה - ניתן לראות בהרשמה לטיופים	מידת מוטיבציה לקראת הטיוף	
1	2	3	4	5	6		אחר:	

מהו השינוי המרכזי שהשכבי"ג עבר מתחילת שנה ?

אינו זברים אני שאף להשיג עם השכבי"ג מהטיוף ?

1. _____
2. _____
3. _____

שלב שלישי - הזבת מטרות לקהלי היצע

שלב זה הינו השלב החשוב ביותר. בשלב זה אנו צריכים להחליט באילו זכרים אנו רוצים להתמקד מתוך מה שאלה לנו משיקוף המצב ומהזכרים שאנו רוצים להדגיש בתוכנית השנתית. מטרות הטיוט מתחלקות ל- 2 סוגים: מטרות חברתיות ומטרות המקצועיות ערכים צפויים. בכתובת המטרות נשאף את עצמנו: איך הייתי רוצה לראות את השכבי"ש שלי לאחר הטיוט? באילו נושאים הייתי רוצה לחטק את השכבי"ש? מה הייתי רוצה שהשכבי"ש יאמץ מהטיוט? וכו'.

אופן ניסוח המטרות

יש לנסח את המטרות באופן ברור, בצורה שלא תשתמע לשני פנים. תצורת הניסוח: "החניך (פועל)...". לדוגמא: "החניך ילמד איך לבשל במדורה צופית".

שמירה על הדרגתיות במטרות

יש לוודא כי המטרות נקבעות ברצף לוגי, מה שיאפשר למעביר הפעילות להבין את ההליך החינוכי שהחניך צריך לעבור. בנוסף, יעזור לנו הרצף הלוגי להבנות את המבנה הלוגי של הפעולה. (תזכורת: למידה -> הבנה -> הפנמה -> יישום -> בחינה מחדש.

נספח 4 – כתיבת מטרות לשב"י ולשכבות

מטרות הלימוד

מטרה	מס'3	רמה
	1	שב"י
	2	
	3	
	1	שבת שישית
	2	
	3	
	1	שבת שבעית
	2	
	3	
	1	שבת שמינית
	2	
	3	

שלב רביעי - קיצום ערכים צופיים (נובעים משיקוף המצב או לא).

"הצופה אוהב את החי והצומחי" נאמר באידות הצופה. נושא יצירת הארץ חשוב לנו בהקשר רחב יותר. כאף מחנק ישנה חשיבות בהקניית יצג כללי על ארצנו בכלל ועל אזור הטיוט בפרט. הכרות עם הטבע והסביבה מלמן לנו מפגש עם מספר תחומים:

אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה
אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה
אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה
אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה
אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה
אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה
אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה
אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה
אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה
אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה	אזכרה

- בשלב זה אנו עם בוחנים כיצד נשיא את האטרות שהצגנו לעצמנו. חשוב לחלק את דרכי היישום לתקופה המקדימה לטיוט ובטיוט עצמו.

- מצדי הצלחה נוצרו להעזיר מה תיהיה הצלחה בעיני, כלומר לענות על השאלה האם הטיוט ענה לי על האטרות שהצבתי לעצמי. מצדי הצלחה כשמן כן ה- מצדי.

נספח 6 – קיצום ערכים, מטרות, זרכי "ישום בטיו" ומזזי הזלחה.

מזזי הזלחה	זרכי "ישום בטיו"	זרכי "ישום לפני הטיו"	מטרות	ערכי מובילים	
החניכי 'מנו מפשים חברתיים ביניהם.	פעילויות בקבוצות	חלוקה לזועזות לא לפי שכבות וחברים	זיבוש ופיתוח השכביים כסף מאוחז ומוביל.	תחנק לערכי חברות ורעות תלפח חיים בקבוצתיים בחברה	אילו ערכים נובעים משיקוף מצג-ערכי/ חברתיים
					אהבת הארץ
					פיתוח הפרט
					הזרכה צופית
					שמירה על הטבע

שלב חמישי - בניית ההזרחה לכל יום בטיוח

יום: _____ תאריך: _____ מסלול: _____

תחנה	הערות מתוזניות ועלרי הזרחה	פירוט התוכן המועבר	ביצוע שלב הפהייב (ניהול סיכונים)
תחנת פתיחה	היום לפני!...	ציר זמן לגבי אירועים שונים שקרו היום במהלך השנים	
תחנה מס' 1	עופות זורסיים	הסבר על ההבדל בין 4 העופות הזורסיים במצבר	
תחנה מס' 2			
תחנה מס' 3			
תחנה מס' 4			
תחנה מס' 5			
תחנת סיכום יום			

י"פ: _____ תאריך: _____ מס'ול: _____

תחנה	הערות מתוזביות ועלרי הזרכה	פירוט התוכן המועבר	ביצוע שלב הפהייב (ניהול סיכונים)
תחנת פתיחה	מותק של חיי'י הסיירת	סיפור והסבר לשבי מותק של החיי'ים	
תחנה מס' 1	התכלות חפצ'ים	חידון לשבי התכלות חפצ'ים- שני' של כל מני' חפצ'ים	
תחנה מס' 2			
תחנה מס' 3			
תחנה מס' 4			
תחנה מס' 5			
תחנת סיכום י"פ			

יום: _____ תאריך: _____ מסלול: _____

תחנה	הערות מתוזניות ועלרי הזרחה	פירוט התוכן המועבר	ביצוע שלב הפהייב (ניהול סיכונים)
תחנת פתיחה	מותק של חיי'י הסיירת	סיפור והסבר לשגי מותק של החיי'ים	
תחנה מס' 1	התכלות חפצים	חידון לשגי התכלות חפצים- שני' של כל מני' חפצים	
תחנה מס' 2			
תחנה מס' 3			
תחנה מס' 4			
תחנה מס' 5			
תחנת סיכום יום			

י"ס: _____ תאריך: _____ מס'נ"ל: _____

תחנה	הערות מתוזביות ועלרי הדרכה	פירוט התוכן המועבר	ביצוע שלב הפהייב (ניהול סיכונים)
תחנת פתיחה	מותק של חיי"י הסיירת	סיפור והסבר לשגי מותק של החיי"ים	
תחנה מס' 1	התכנות חפצים	חידון לשגי התכנות חפצים- שניק של כל מני חפצים	
תחנה מס' 2			
תחנה מס' 3			
תחנה מס' 4			
תחנה מס' 5			
תחנת סיכום י"ס			

5 כללים חשובים להזרחה משמעותית בטיוע

1. תכנו את ההזרחה על פי השטח יש תחנות הקשורות למצאי בשטח (מעייין, צמחיה, נשרים, עבדתי, ויש תחנות הקשורות לתוואי השטח (תצפית, מחק מרחב, ארוחת צהריים).
2. בחר נושא מקשר חשוב לשמור על נושא מקשר צרכי הנבנה תוק כדי הטיוע או לכל יום בנפרד ולהשתמש בהזרחה כדי להעביר מסר כלשהו.
3. למצא הלימוד לקראת הזרחת הטיוע חייב להיות משמעותי כדי שההזרחה תהיה משמעותית, אסור לזאת ולהזריק מתוק בורות.
4. בכל יום צרוק תחנת פתיחה וסיכום. בתחנת הפתיחה יש לתאר מה נעבור היום עם מבחינת המסלול ויש מבחינת ההזרחה. בתחנת הסיכום יש לחזור על הנקודות המרכזיות שעליהן דיברנו ולהתכוון לקראת חניון הלינה והמשימות הכרוכות בו. הכי חשוב לערוק פתיחה בתחילת היום הראשון בטיוע, עם נפחית חששות ונתאר מה צפוי לנו, וכאובן סיכום ביום האחרון, בו נדגיש את המסר המרכזי אותו רצינו להעביר בטיוע.
5. השתמש בצללים מינימאליים ורבי שימוש בטיוע חשוב להשתמש בצללים ממחשיים, אך חשוב עם להבדיל את הזרחת הטיוע מההזרחה בשבט עם בציוע בו אנו משתמשים. המסר שאנו מעבירים בטיוע הוא מסר של חיטון ושל השתלבות בטבע – חשוב להשתמש מעט בצללים והרבה בשטח.

קרטריונים להזרחה טובה בטיוע

- ✓ הזרחה זריכה להיות מותאמת לרמת הקבוצה ולצרכים שלה
- ✓ הזרחה טובה חייבת להיות קשורה לשטח שמטיילים בו ולנושאים בהם עוסקים במהלך הטיוע, בעפרת עפרים או הפניות להתבוננות. פעילות שזה טובה זריכה להכיל את הסיבה לשמה אנו מצברים על הנושא ומהם המקורות לנתונים.
- ✓ הזרחה זריכה להיות בעלת מטרה לימודית או בעלת מטרה ריגשית – חוויתית הנושאת מסר לימודי – צרכי.
- ✓ הזרחה זריכה לפתח סקרנות: ליצור גירויים אצל החניך; להפעיל חושים.
- ✓ הזרחה חייבת להיות מובנת: מורכבת מ – 3 חלקים עיקריים:

פתיחה (יצירה מוכנות) – שוף הפעילות – סיכום (משוב)

- ✓ הדרכה צריכה להפעיל את רוב הקבוצה
- ✓ הדרכה טובה אינה צורפת קריאה וכתובה מרובים ואינה משתמשת בזפיס או בחומרים מתכלים.
- ✓ הדרכה צריכה להיות מתוכננת מחד אק גס משישה ויצירתית מאיזק.

מספר כללים לעצרים:

- אמצעי הפעלה / המחשה עשוי מחומר קשיח / יציב (בריסטול מנוילן או חומר אחר)
- חשוב להקפיד על צורה אסתטית של אמצעי ההפעלה / ההחשה.
- נוח למדריק להסביר ולקבוצה להבין
- מעט כיתוב ואם בכלל אפ ברור ועזוב
- צבועני וחושק את העין

שלב שישי - אראון ומנהלות

א. פרסום ושיווק

תהליך תכנון העבודה מורכב משלושה שלבים:

1. למה קהל היעד - למי פונים? זואמא: החניכה, הקבוצה, השכבה, ההורים, הקהילה, הרשות, השלט. מי נכלל בכל קהל היעד? מה מאפיין אותו (מיני-שיקוף מצב) - מה הוא יודע, מה צרכותיו, מה הוא חושב? למה הוא מצפה, ממה הוא חושש? היכן הוא נמצא - בשלט, בבית הספר, בשכונה?

2. הזדרכת המטרה - מדוע פונים? כאובן שהמטרה של השיווק היא הרשמה לטיוול. אך יש להבחין בין המטרה הכללית שלנו לבין המטרה שרלוונטית לכל קהל היעד. זואמאות:

- להורים: הפחת חששות בנושא הביטחוני, יצירת שיתוף פעולה.
- לחניכים: יצירת התלהבות לקראת הטיוול ורצון להשתתף בו.

כלומר - לכל אחד מהקהלי היעד יש להציב מטרות לפרסום הנוגעות אליו.

2. בחירת האמצעים - איך פונים? לאחר שהזדרכת את קהל היעד ואת המטרות לכל קהל היעד, נמצא את האמצעים לשווק. מהם האמצעים העומדים לרשותנו? כיצד הזמיון הטובה, במסגרת הזמן והתקציב. שיווק אינו רק פוסטרים. למעשה בכל הזדמנות בה אנו בוחרים לשוחח ולהציג את הפעילות אנו משוקים אותה. לכן מסע פרסום יכול להיות מורכב משלטי חוצות, ג'ינגלים אך גם משיחה קבוצתית, אסיפת הורים, פעילויות בנושא ועוד. אם נראה בפעילויות אלו אמצעי שיווקי, נשכיל להשתמש גם בהן לפרסום הפעילות. יש לזכור כי אנו עוסקים בשיווק חינוכי ולכן המטרה קשורה גם בתהליך העובר על החניכה ולא רק בתוצאות הסופיות! (מה זאת אומרת שיווק חינוכי? שאנחנו לא שוכחים את הערכים שלנו תוך כדי...)

נספח 7 – שיווק ופרסום

1. למה פונים (הצרכת קהל יעצ)

קהל יעצ	מה מאפיין אותו?	מה הוא חושב/יוצג על הטווח?	איפה הוא נמצא?

2. מצוץ פונים (הצרות מטרות לקהל יעצ)

קהל יעצ	מאפיינים? היכן הוא נמצא?
מטרות לפרסום	1.
	2.
קהל יעצ	מאפיינים? היכן הוא נמצא?

1.	מטרות לפרסום
2.	

3. איך פוניקי? (אמצעי הפרסום לכה קהל יעצ)

קהל יעצ	מטרות קהל היעצ	אמצעי לפרסום	תאריך ביצוע	אחראי